

Êse de două ori în septemana: Joi-a și Doml-
uea; era cându va pretinde importantă
materieloru, va ești de trei sêu de patru ori
în septemana.

Prețulu	renumeratiune	
pe unu întregu	8 fl. v. a.	
diimetate de unu	4 " " "	
patrariu	2 " " "	
Pentru Romani'a și strainetate:		
pe unu întregu	12 fl.	
diimetate de unu	6 " " "	

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pundinti ai nostri, si de-adreptulu la Redac-
tiune Stationsgasse Nr. 1. unde sunt a se
adresa si corespondintiele, ce privescu Re-
dactiunea, administratiunea sêu speditura;
cate vor fi nefrancate, nu se vor primi; era
cele anonime nu se vor publica.

Pentru anonele si alte comunicatiuni de inter-
esu privatu — se raspunde cate 7 cr. de
linia; repetirile se facu cu pretiu scadiutu.
Prețulu timbrulu cate 30 cr. pent. una data
se artcipa.

Pesta, 29 aug. 10 sept. 1870.

Barbatii cari stau in fruntea noiei republice franceze, asceptandu colosulu invasiunatu ce se apropia in colone gigante spre Paris, atragu a supra loru atentiunea a tota lumea.

Favre, Gambetta si Trochu, care a neci inamiculu celu mai esacerbat, nu li pôte dispută curagiu si sacrificie, in momentul acesta mai multu decât a plinu de periculi, — sunt destinati a-si încordă tote puterile fiintiei lor: pentru a eliberă Francia de invasiunea unui inamicu imbetatu de glori'a invingerilor: pentru a organiza ereditatea unui imperiu trontitu in abisulu ruinaei, conducendu-lu la sublima ideia de republica, si castigandu-i recunoșterea oficiale din partea celorla alte puteri.

Intr' acêsta stare complicata aflamu noi astadi Francia, — resbelulu infioratoriu turba necontentitu, si neci ca se ascêpta la vre o interventiu din partea puterilor neutrale, sêu celu putienu la o cesiune a unuiu dintre ambii luptatori giganti. Prussia n'are cauza d'a cede, era Francia striga: *Môrte inamiciloru poporulu!*

Conduși de temerile unei nefericiri si mai mari, barbatii cei mai eminenti ai Francei se intrunira a-si desvoltă tote puterile cugetabile, cautandu unu ajutoriu esternu pentru respingerea contrariului invingatoriu, de unde conchidemu ca Favre, inim'a regimulu de prezentu, contesa la statulu sororu Italia.

Pre langa acêsta, sosirea unui aginte din partea republicei americane, in favorulu noiei republice franceze, escita dorirea cea mai viua, d'a vedé in celu mai scurtu timpu o aliantia de republice.

Se pôte ca pre candu scriemu aceste sire, flamura republicei se fie deja implantata in Italia si Spania. Evenimintele de pana acuma celu putienuni permiu a trage aceste consecintie. Intre italienii republicani domnesce o miscare forte mare, de-orace in mai multe orasie republica s'a si proclamatu. Telegramele in tota ora ni potu aduce sciri momentose, si sguđuirea Italieipôte depinde numai de la armata, carea de va inclina spre republica, va efeituri ca tronulu lui Victoru Emanuelu se nu fie decatu o ruina. Astfelu republica franceza ar poté conta la ajutoriu securu, caci spre neutralitate numai domnitorulu s'a deobligatu, era nu si natiunea.

Partid'a stanga italiana indreptandu o adresa contra Ponză, numesce pe ministri tradatori de patria deca pana in 24 de ore flamura republicei nu va falăi pe Capitoliulu Romei. Regimulu s'a plecatu la urgarile energice ale poporulu, si astadi trupele italiene au si calcatu pe teritoriulu Romei. Astfelu dorulu Italiei, pre carele politic'a lui Napoleone l'a impededatu, in fine s'a implinitu.

Victoru Hugo a sositu in Paris. Poporulu nimicesce tote insemnele ce se referu la Napoleonu. Portretulu esimperatulu ce se află in sala magistratulu inca e nemicitu.

Ast'a fiindu situatiunea in Europ'a occidentala se ne ocupamu in catuva si de trebile nostre interne.

Partid'a nationala a cehiloru tinde la o streformare legale a institutiunei claselor, si cere a se constitui diet'a intocmai casi nainte de 1848. Proieptulu de adresa ce l'a statoritu acêsta partidulu ca se-lu substerna monarcului o spune apriatu ca natiunea politica a regatulu Boemi'a, nu vře se scia nemica despre senatulu imperialu, nemica de-

spre o dieta pre bas'a ordinatiunei de alegere din 26 febr. 1861, nemica de-spre delegatiuni, in cari pentru asta data, numai exceptionalmente, dar nu cu prejuditiu si pentru viitoriu, va fi amite deputatii sei: nemica despre istoria din 1848 — 1870 si despre stramutariile facute in decursulu acestui timpu. Pentru afacerele comune ea se invoiesce la o transmitere clausulata a deputatiloru, er' pentru tote cele-lalte vrede intreaba tineru d'atuna vechia, pe calea unei diete conchiamate pe bas'a analitica a ei. In lucrul natural, nemtii, odata cu capulu nu se vor muta acêsta, caci estu modulu nu ar mai ave cehii d'a se plange in contra suprematiei nemtiloru, ci din contra, nemtii ar ajunge de desuptu.

Dilele acestora va începe desbatarea adresei. Nemtii se prepara a parasi diet'a pre langa protestu deca s'ar primi adresa. In cabinetu, ma chiar si la curte nu sciu ce se mai incêpa cu cehii.

Nemtii austriaci, dicu cehiloru ca ei vreu se sustiena statulu, dar deca acêsta li va fi cu nepotintia, ei totusi nu vor peri!

Cestiunea pecuniara a dioceset pentru infiintarea, unui fondulu generalu diocesanu.

Tocmai candu pretiul' noștra floia „Albina“ tratēza despre importanta cestiune de „reducere a parochieloru“, credu a fi la locu, ca se ne ocupamu si de cestiunea susindicata.

In sinodulu nostru eparchiale tîenutu in Maiu, venindu pe tapetu cestiunea de organizare a ambelor consistoria Aradu si Oradea-mare, comisiunea emisa pentru elaborarea proieptulu de organizare cu privire la debila stare pecuniara, adopta minimulu personalulu de oficiali propusu de presidiu.

Adoptandu-se proieptulu comisiunei in acestu meritu si din partea sinodulu, comisiunea financiara stabili bugetulu anualu pentru ambele consistorie in suma totale de 10,490 fl. v. a. care asiderea se primi din partea sinodulu eparchiale.

Venindu apoi pe tapetu problematic'a intrebare: „ca de unde, si prin ce felu de medilcoe“ se poa acoperi acêsta suma pentru trebuintiele impreunate cu nou'a organizare? se suspuse causa unei consultari seriose intr'o conferintia prealabila ce premorse siedintiei in care era pusa la ordinea dilei desbatarea cestiunei!

Resaltatulu fu: ca sinodulu accepta cu unanimitate cunoscut'a propunere a dlui deputatu V. Babesiu, de a se pune numai de catu la cale „scrierea de colecte benevole“ de la credintiosii de religiuina resaritēna pentru scopulu infiintarii unui fondulu diocesanu generale incredintandu-se presidiulu sinodulu II. Sa dlui episcopu diocesanu cu emanarea unei pastorale in forma de Apelu contra clerulu si poporulu eparchiale.

Cine cunoșce dejă acea propunere a dlui Babesiu, publicata in protocoalele sinodulu, va fi priceputu tote motivele si impregiarile in detaliu desfasurate, precum si mesurile indogetate pentru efeitura acestui scopu.

Motivele principale se reduc eschisivu, la absolut'a necesitate de a ni cred insine etare fondulu care se poa fi de mare folosu pentru biserică si scola, servindu-ni totodata de unu isvor securu de creditu din care si poporulu nostru in casuri eventuale de mare lipsa — se poa capeta imprumuturi de bani pe langa destula garantia.

In decursulu desbaterii acestei cestiuni vitali, respective propunerii, se nascu si acea intrebare: ca ore n'ar fi mai consultu ca afora de escrierea colecteloru benevole se se provoce poporulu prin informatiuni si indemnari insu-

fletitorie la contribuire de câte 3 cr. di: trei crucei dupa totu sufletulu, pentru scopulu munitu, care contribuire se se arunce prin repartitiune din partea senatulu epitropescu alu respectivulu consistoriu.

Acêsta modalitate de contribuire pentru creșterea de venituri regulate inca este cuprinsa in propunerea dlui Babesiu redicatu la valore de decisu din partea sinodulu eparchiale.

Tote aceste sunt forte bine combinate si salutare pentru esistintia si viitorulu natiunei si a bisericii nostre, si nu incepe nici o indoiela, ca deca numai inteligentia noștra' natiunale atatu din cleru catu si din mireni ar voi a capacita si lumina poporulu despre insemnatarea ac' scopu, si despre folosele ce le pôte trage prin trensulu, — atunci realizarea este sigura!

Poporulu nostru pururia si-a consacratu denarii pe altariulu natiunei, macar ca spre cea mai cumplita dorere a sa in chiv risirea acelor'a s'au comis abusuri daunose in diferite parti!

La *Sindacatu din Carlovețiu* ocupate astadi de serbi, — poporulu nostru au contribuitu cu suto de mii, fora ca se fie cunoscutu scopulu contribuirei, deci se ne mai indoimu noi: ca poporulu nostru in presinte emancipatu de contra serbi cu autonomia si administratiune constitutiunale se nu pricepa bunastarea si folosulu sou, si se nu contribue cu tota bunavointia pentru unu scopu atatu de salutaru? Dara si pana la real'a infiintare a fondulu cestiunatu, sinodulu eparchiale din punctu de vedere ca se nu fie impededata administratiunea bisericesca si scolara, pe bas'a noiei organizatiuni dispuse a se face o reprezentatiune contra guvernulu tierii, pentru asemnarea sumei de 10,490 fl. din bugetulu votatu pe scopuri bisericesci gr. or. de legelatiunea tierii, si adoca in forma de ajutoriu seu imprumutu.

Reprezentatiunea acêsta indatu dupa incheierea sinodulu s'a si facutu din partea parintelu episcopu, si rezultatulu acelu'a este: ca Escelint'a Sa Ministrulu Eötvös in loculu sumei cerute de 10,490 fl., ne unse cu turt'a de miere pe la buze, si se indura a incuviintia pe partea consistoriulu din Aradu 1600 fl. si pe partea celui din Oradea-mare 1400 fl. cu totu suma de 3000 fl. v. a. cu acea apriata observare: ca de ora ce constituirea consistoriiloru s'au estinsu in sfera loru de activitate si a supra scopuriloru si cestiuniloru scolare, prin urmare acoperirea sumei preliminate in mesur'a pofita nu ar ave motive suficiente din privintia lipselor locali ale comunelor bisericesci greco-orientale. Escelentiei Sale nu i stau la dispozițiune capitale (!!) pentru ajutoriulu ori imprumutulu cerutu.

Cu acêsta ocaziune Escelint'a Sa Ministrulu ni mai indegeta si calea pe carea avemu se procedemu in privintia acoperirii trebuintieloru nostre bisericesci ac' statu: ca n'are indoiela ca eparchia noștra „prin sacrificiale credintiosiloru ci catu mai curundu va fi in posesiune, singura a si cred acelu puteri b'nale, cari i sunt de lipsa spre acoperirea sp'seloru trebuintioșe pentru consistoriale organizate pe bas'a indreptariiei autonomice.

Prin acêsta accentuare ni se spune apriatu ca n' avemu d'a ni radiomă mai multa pe ajutoriu ori macar imprumutu de la reginu, ci indreptatii prin autonomia se ni cautamu singuri de capu, va se dica se cersimu si se contribuimu la acoperirea trebuintieloru casi pana acum, vegetandu cu organele nostre bisericesci de pe o di pe alta!

Intre impregiarile de fatia, candu nu avemu nici unu fondulu, nici alte venite regulate din cari se potemu provodé de ocamdata barem pe diimetate salariile sistemisate ale personalulu consistoriale, — dupa cum otarise ven. consistoriu plenariu, ce mai avemu ore alta de asceptatu, de catu a urma intru tote svatulu Escel. Sale ministeriali, va se dica a ne socoti cum se ni castigamu medilcele banali.

Sinodulu nostru eparchiale a dispusu de-

spre amintitele — două moduri de colecte banali, de ale caror'a punere in lucrare ar fi timpulu si necesitatea imperioșă ca consistoriale nostre se se apuce cu totu zelulu si energi'a! —

Aradu, 7 sept. 1870. CURTIUS.

Protopos.

Napoleone III. și Francia.

Diu'a de 2 septemvire 1870 va fi in istoria lumii desclinitu insemnata ca o di in carea s'a intemplatu o catastrofa, carea abia i aflamu parechia in intréga istoria universală. O armata franceza, constataria din 40,000—80,000 de feciori cu Napoleone alu III. in frunte capitulea!! O armata, a careia strabuni cuceriau in Europa si in America, in Africa si in Asia, armata admirata pentru bravura sa fora esemplu, carea s'a tîenutu do neinvingibile, — acea armata deveni for' o invertire a sabiei! Imperatulu se da prinsu dusimanulu, depunendu-si sabia la peciorale lui.

In 2 sept. a. 31 nainte Domnulu invingendu Octavianu imperatulu pre Autoniurivalulu seu in batalia de la Actium, acêsta fugi in Egiptu cu acea sperantia ca dora starea sa mai tardu va poté luă alta facia.

Doșe mii de ani dupa aceia, in 2 sept. a. 1870, Napoleone III. se predă inamiculu, de buna vōia, „neconditionatu“ (auf Gnade und Ungnade)!

Tota lumea e frapata de acêsta scena infioratoria ce neci chiar superb'a dinastia a Hohenzollerniloru in celu mai audace visu n'a potut'o tîené de posibilă. — Omulu cugetatoriu nu-si pôte splică cum se intemplă, in a două diunestate a secululu luminari, acestu evenimentu atatu de rusinatoriu pentru numele franceșu, atatu de intunecatoriu pentru splendorea trecutulu multu cercatei natiuni, demne de condorerea a tota lumea.

Mac Mahon, bravulu maresialu, numai prin infiintarea lui Napoleone, omulu de prisosu, — a intreprinsu operatiunea pre audace, acea trasura Xenophontica, d'a eliberă pre Bazaine cu o mana de omeni contra colossulu nemtescu.

Napoleone alu III. carele s'a urcatu pe tronulu sirioe de sange de patrioti, calcandu-si juramentulu si onōrea, facendu cele mai eficace servitice jesuitismulu si despotiloru; Napoleone, a carui sufletu nu cunoșce si nu doresce alt'a de catu numai sustinerea esistintei sale comiseribile si intarirea dinasti, napoleonide pe tronu; Napoleone, nepotulu cuceritorulu de lume, a vedutu ca tronulu seu, tronulu peccatulu e trontitu si nemicitu, ori invinge, ori perde Francia; deci s'a socotitu a tace negociatiuni cu dusimanulu pentru a se pune erasi pe tronu, pe ruinele Francei prin bacionetele prussiane.

Ce cumplitu cugetu, ce planu condamabilu! Sentiulu omenescu se revolta si se indigna, posteritatea-lu va blastemă pe urditoriulu nefericiri „marei natiuni.“

Francia multu cercata, de lume pearsita, supta si smulsa de asupritorii ei, — nefericit'a Francia e tradata, aruncata intr'unu abisu, de unde numai fiii sei adeverati o vor mai poté o scote!

Tradarea e evidenta din acele asertiuni cari ni spunu ca intre conditiunile de pace ce le va dictă Prussia Francei va fi sustinerea dinastiei napoleonide. Dar vom vedé odata chiaru si limpede ca ce planuri negre se cruce si sidia priu crierii lui Napoleone si alui Bismarck.

Napoleone alu III., de 20 de ani fric'a si cutremurulu tronuriloru si a claselor, din mila lui Ddieu, Napoleone nu avu fericirea d'a fi lovit de unu glontiu si a mori o morțe glorioșă, nu, elu preferă patriotismulu, morței oneste, — victi'a miserabila, rusinata, implorandu mila de la dusimanulu seu invingatoriu, — o scena fora esemplu in istoria, o victi'a ce neci celu mai miseru cersitoriu nu si ar potti-o; dar nemes'a l'a pedepsitu dupa

merito, după fațetele sale, — elu n'a meritatu a fi între barbarii serbati ai Franciei. Geniulu ómenimei scie pedepsi atátu de aspru pre acei'a cari pecatuescu contra lui. —

Francia j'atimesco, pentru pecatele despotului seu, situațiunea ei e grea, dar nu desprata. Căci pentru o națiune mare și puternică, a carei voința e serioasă și tare, a carei onoare e riscată, a carei sentiu patriotic e escitat până la gradulu supremu, carea scie pentru ce gertfescé tóte, — pentru ataru natiune nu esiste desperare. L'entru ea sunt numai dificultati. Din sacra fontana a insufletirii scóte ea poteri preste poteri, fizice și spiritali, creatórie și efeptuítórie, organizatórie și conducatórie.

Francia s'a reculesu dejá, s'a liberatu de asuritorii sei, ea insasi decide acum'a despre sórtea sa, prochiemandu republica.

Condusa de sublimitatea acestoru idei, ea pasiesce spre lupt'a santa. Luptati dara! fii ai gloriósei natiuni, carea vi striga, că unu cugetu se domnesca între voi: *Mantuirea patriei!*

Fiti acei romani, cari neci geniulu mare a unui Carthagiensu nu s'au inchinatu, si neci odata n'au negociatu, pana candu unu dusimanu se afá pe pamentul lor! Gr. L.

Temisiórá, 25 Augustu 1870.

A p e l u

catra invetiatorii romani din cercurile Banatului anesate la diecea Aradului.

Amesuratu provocarii mai multoru invetiatori, subscrisulu mi tienu de santa detórintia a conchiamá spre 22. Septembrie a. c. st. vechiu pre invetiatorii din amintitele districte la o adunare generala ce se va tiené la scóla romana de la biseric'a San' Giorgiu din Fabricu, la 9 óre demanétia, spre compunerea unei petitiuni adrosande Congresulu nationalu romanu din Sabiu.

Nutrescu speranti'a că invetiatorii din punctu de vedere nationalu, patrungi de devis'a chiamarii lor, patrungi de iubirea fiesca catra multu adórat'a nóstra mama, natiune; patrungi de spiretulu timpului; patrungi de acelu simtiu divin, că ei sunt regeneratorii poporului romanu, carora li s'a incredintiati si li se incredintia tesaurulu celu mai pretiosu alu natiunei, de la a caroru energia si virtute depinde viitorulu si salvarea multu cercatei nóstre natiuni — nu vor lasá ca acestu apelu se resune casi vócea in pustia; cu atátu mai multu, căci spiretulu timpului ne dictédia se pasimu inainte si vom prosperá, — se ne cunóscemu insine, — si de securu nu ni se va discute dreptulu ce ni compéte intru implinirea chiamarii nóstre. —

Pasiti dara inainte, dati semnu de vietia, aretati că sunteti demni de numele ce portati, si ve incredint ezu că posteritatea va scéi apreptiul faptele acoloru fii, cari au asudáv catru prosperarea si salvarea multu iubitei nóstre natiuni. —

Temisióra, 25 aug. 1870.

Traianu Lungu,
invetiatoriu

Langa *Fagetu* (cottulu *Carasiu*) 5 Sept.

Permite-ti-mi a me ocupá de o cestiune purá la ordinea dilei, si devenita obiectu de discussiune pretóndenea.

Congresulu nationalu bisericescu, de la carele numai se astépta imbunetatirea stari preotiesci, ni stá nainte; deci voui se vorbesce si eu ceva referitoriu la afacerile acestui congresu; voui se vorbescu si eu la cestiunea reductórei parochieloru, dotatiunei preotiloru.

Reducerea parochieloru, este una cestiune grava; deslegarea ei, e delicata. Acést'a a recunoscut'o si congresulu bisericescu d'ir an. 1868 amenandu causa din lipsa timpului si datelor recerute, dar tota deodata facé si acelea dispositiuni ca sínódele diecesane amesuratu referintieloru fia-carei diecese si pregatésca unu proiectu in cestiunea acést'a si se-lu presente celui mai deaprópe congresu bisericescu.

Sínódele diecesane, in cátu mi este cunoscutu, inca se ferira de deslegarea cestiunei de reducere a parochieloru emitendu de astadata numai comisiuni pentru elaborarea unoru proiecte in caus'a acést'a, pre cari se le astérna celoru mai de aprópe sínóde diecesane. Va se dica, congresulu conchiamat pe 1/13 oct. 1870 nu se va poté apucá inca de pertractarea si deciderea desu-aminítei cestiuni, din caus'a că inca nu are datele recerute. Prin urmare, reducere a parochieloru, si de aici sperat'a imbunetatire a starii preotiesci nu se va intemplá curendu, séu precum vor unii a credo — nici candu.¹⁾

Vom vede ce proiecte salutarie vor elaborá comisiunile emise in tréb'a acést'a de respectivele sínóde diecesane. Dee Ddieu ca acelea se fia favorabile intregului cleru, dar' si poporului. Clerulu nostru de la tíera inso se teme multu că prin *reductiune* nu se va imbunetati starea lui, ci numai se va ingreuná. Deci la deciderea cestiunei de reducere a parochieloru, imputienarea numerului popiloru, — deca se va decido canduva — nu ar fi consultu a trece cu vederea vocile particulari ale clerului de la tíera.

Ati disu, Dle Redatoru, că avem trebuintia de cleru bine cultu si independinte, si pentru aceea suntemu nevoiti a ne 'ngriji ca se li oferimu tóte conditiunile necesarie. Avei totu dreptulu. — Ne tememu inse, că imbunetatirea starii preotiesci, că cultur'a mai nalta si nedependint'a clerului nostru nu vor fi posibile prin reducere a numerului popiloru.

Se me splicu.

Reducerea, imputienarea numerului popiloru are a se esecutá prin imputienarea parochieloru. Adeca mai multe parochii ce existu acuma ca matre au in casu de *reductiune* a se contopi — pana la unu numeru otaritu de suflete — numai intr'una parochia, numai sub unu parochu. Aici se nu uitámu că de presinte *dóra* tóte comunele au bisericile lor. In casu, deca la reducere dóne, trei séu mai multe comune, ce existu acuma ca parochii matre si au biseric'a lor, ar trebui se se contopésca numai

¹⁾ Cestiunea reduceri parochieloru e suseceptu de Escelenti'a Sa metropolitulu in sirlu afaceriloru congresuali. Red.

intr'una parochia, numai sub unu parochu, ca rele in un'a si aceea-si dominea séu serbatória póte face servitulu ddiecesu numai intr'una biseric'a, — óre ce va fi cu cele-lalte biseric'i? vor sta póte inchise? ²⁾ Ce va dice óre in asié casu poporulu nostru celu dedatu cu ceremonii? Va merge óre la biseric'a din centru? — E securu că nu-i va placé regulamentulu laceratu pe basea sistemului de *reductiune*.³⁾

Séu in comunele bisericesci respandite se vor dá dupa necesitate unulu séu mai multi capelani langa parochu? — Atunci dieu nu vom poté dice că s'a imputienatu numerulu popiloru, căci eu cugetu că si capelanii sunt popi, ci vom poté numai dice că s'a imputienatu numerulu parochiloru. Dar' ce folosu tragemu? Am imputienatu parochii si am imultitu capelanii.⁴⁾

Ei toti suut preoti; starea preotiesca in generalu vomu a o imbunetati.

Pre langa tóte cele spuse pana aici, *reductiunea* nu-si are nici in partile nóstre vre unu contrariu, ci dorimu ca cestiunea se se examine mai antaiu cu tóta seriositatea si tora preocupatiuni particulare si se se deslege in urma numai si numai intr'unu modu favorabilu clerului, poporului, biseric'i si religiunei nóstre. —

Mai permiteti-mi inca ceva Dle Redatoru. Am auditu pre fórté multi preoti vorbindu, că ar fi bine, ca congresulu ce se va intruni in scurtu timpu se stéga din dotatiunea preotiloru asié numitulu „adáv”, si se-lu inlocuiesca cu altu venitu, căci de aici inca s'au nascutu si se nascu fórté multe rele, fórté multe frecari intre cleru si poporu.

In fine, sperandu că scrierea acestei correspondintie nu mi se va imputá de nemodestia, incheiu eu: Se traiésca dlu Atanasiu *Ioanovicu* si dlu Victoru *Mocioni* deputatii congresuali ai tractului *Fagetu!*

Georgiu Grozescu
mat.

Nr. 187. scol.
17.

Conchiámare.

Invetiatorii romani ai scóleloru populari gr. or., din districtulu Oradii, sunt conchiámati la conferintia invetiatórescu cercuali, pre dí'a de 16 septembrie stilulu vechiu anulu curinte, si a nume:

Invetiatorii din cerculu I. de Orade, sub inspectoratul dlu Simeone Bic'a, vor tiené conferintia cercuala in Oradea Mare, avendu

²⁾ Nu se va intemplá că comunele indepartate un'a de alta, avendu fie-care biseric'a, se remana prin reducere a parochieloru fora preotu. (Red.)

³⁾ De multe ori datinele rele, ne impededá de la activitatea progresiva, éra progresu de ocamdata nu faconu prin preoti multi si biseric'i multe, căci numerulu preotiloru trebue se stee intr'o proportiune directa cu seraci'a nóstra materiala, si cu dificultatile culturii intelectuali. (Red.)

⁴⁾ Si noi suntem de aceia parere, că prin reducere a parochieloru se nu se deschida usi'a la capelani. (Red.)

FOISIÓRA.

Serbarea de 400 ani de la santirea
monastirei Putna,
(in 15/27 augustu 1870.)

Celu mai sacru monumentu din timpulu stralucirii nationale si loculu celu mai scumpu pentru fie-care inima romana este fora indoiéla monastirea Putnei (in Bucovina), dedicata mai-pei domnului de catra eroulu Stefanu celu Mare in anulu 1470. Acostu locasiu ocupá odinióra primulu rangu între tóte monastirile vechiei Moldove, indiestrata fiindu cu cele mai intinse privilegia; — din sinulu ei se recrutau in vechime mitropolitii Sucevei, — in acestu locu sacru jacu osamintele eroulu, care au diditu acést'a monastire, ale eroulu carele este simbolulu virtutii religiositatii, eroismului si alu unitatii Romanismului.

Dupa caderea Bucovinei la Austria fu Putna un'a din cele trei monastiri ale tierisiórei nóstre, cari avura fericire de a nu fi secularizate. Inse ca alte monuminte de gloria strabu-

na (cetatiu'a Sucevei, Moldovitia etc. etc.) fu neglesu sistematicu, spre a se dá pe incetu uitarei; astfelu inainte de . . . 48 numai poporulu nu scapá din vedere acestu locu memorabilu, venerandu cu inima sfasiata, dara cu sperantia in viitoriu, memori'a parintelui patriei si alu poporului, alui *Stefanu celu Bunu si Santu*, dupa cum-lu numesce elu si in dí'u'a de astadi.

In dieceniulu din urma mai cu séma inceput si clerulu si intelegint'a nóstra a se ingr'gi mai bine de loculu momentulu celui mai mare binefactoriu alu biseric'i, alu tieriei si alu natiunei. Celu mai mare merit in asta privintia-lu are nesmintitu actu'alulu prioru alu acostei s. monastiri, pré venerabilulu d. Arcadie *Ciuperca*, sub a caruia conducere intielepta nu numai că infloresce disciplin'a monastica, dar' alu caruia esemplu viu si patrioticu insuffla ori si cui interesu si pietate catra aceste locuri sante; tóra tendint'a lu este de a redicá monastirea si pretiosulu momentu la insemnata ce i se cuvine, — si in acést'a tendintia nobila este spriginitu de unu conventu ce merita tóra laud'a. O dovéda fórté eclatanta despre acést'a este si serbarea de 400 ani de la santirea monastirei, carea o facu pe spelele sale si ale con-

ventualiloru in dilele de 15, 16 si 17 Augustu st. v. a. c.

Este cunoscutu On. publicu, că tinerimea romana academica avea se arangeze astfelu de serbare cu o pompa deosebita, si că s'au fostu adunatu spre acestu scopu bani din tóte partile. Inse pentru situatiunea politica de astadi, comitetulu centralu din Vien'a au amenatu serbarea pana l'altu anu si acést'a in timpulu celu mai de pe urma. Ceca ce nu s'a incredintu a o indepliní comitetulu centralu cu tóte pregatirile, a facut'o in parte priorulu si conventulu Putnei in modu admirabilu fora pregatire.

Inca in dí'u'a de 14 augustu inceputa a curge poporu si intelegintia din tóte partile, in cátu catra séra erau pline de óspeti tóte incapele, precum si curtea de launtru si de afora a monastirei. La 8 óre sér'a vestira trei tunuri inceperu festivitatea. Intr' unu momentu se iluminara tóte locuintile monastirescu si biseric'a, é'r' in curte pe langa biseric'a precum si pe plaiurile romantice din giurulu monastirei se aprinsera vasuri mari cu resina. In ferestele locuintiei priorului erau asiedate trei transparente: in medilocu monumentulu lui Stefanu, calare, incungiuratu cu rami de lauri si cu in-

de comisariu consistoriale pre dlu invetiatoriu Georgiu Horvatu din Orade.

Invetiatorii din cerculu II. de Orade, sub inspectoratul dlu Georgiu Rozvanu, vor tiené conferintia in Tulc'a, avendu de comisariu consist. pre dlu invetiatoriu Simeone Pagubanu din Janosda.

Cerculu III. de Orade, inspectore d. Vasiliu Pop, va avé conferintia in Rip'a, comisariu cons. e dlu invetiatoriu Meletiu Margineanu din Ripa.

Invetiatorii din protopopiatulu Luncei, sub inspectoratul dlu Gavriela Netcu, vor tiené conferintia in Serbi, avendu de comisariu consist. pre dlu invetiatoriu Teodoru Suciu din Abramu de sus.

In protopopiatulu Pestesului, inspectore d. Joane Fassia, conferint'a invetiatóresca se va tiené in Tinodu comisariu consistoriale e dlu invetiatoriu Joane Avramu din Hotaru.

In prtptulu Popmezeului, inspectore dlu Ambrosiu Marchisiu, conferint'a invetiatóresca se va tiené in Ceisióra, comisariu consist. e dlu invetiatoriu Nicolae Ciaviciu din Ceisióra.

In prtptulu Beluiului, inspectore dlu Josifu Marchisiu, conferint'a invetiatóresca se va tiené in Belu, comisariu consist. e dlu invetiatoriu Paulu Gavrilete din Belu.

In protopopiatulu Beusului, inspectore d. Georgiu Vasilevicu, conferint'a invetiatóresca se va tiené in Beusiu, comisariu consistoriale e dlu invetiatoriu Petru Bogdanu din Crisciori.

In protopopiatulu Meziadului, inspectore dlu Georgiu Vasilevicu, conferint'a invetiatóresca se va tiené in Miziesiu, comisariu consistoriale e dlu invetiatoriu Georgiu Sceanu din Gurani.

Acei domni invetiatori, cari-su numiti de comisari consistoriali, sunt pofiti a se infatisia in Orade la casa consistoriala pe 31. aug. st. v. an cur. ca se si primésca instructiunile necesarie.

Pe numit'a di de 16. sept. vechiu a. c., sunt provocati a se infatisia la conferintie toti onoratii domni invetiatori, fie-carele in cerculu la care apartiene, si in comun'a ce se anumi pentru fie-care cercu.

Cei impededati de a se infatisia, vor trebui se documenteze la comisariulu consistoriale caus'a impederarii.

Orade, 12 aug. v. 1870.

Consistoriulu gr. or.

Interpelatiune

catra suprem'a inspectiune scolara a diecesei Caransebesului.

1. La antai'a introducere a conferintieloru invetiatórescu: ce a servitu de cheia pentru repartirea speseloru comisariale? luat'u s'a de base generalitatea invetiatoriloru din tóte protteratele, séu s'a luat'u in combinatiune fie-care protopopiatu pentru sine? in casulu cestu din urma, protopopiatele ce numera la 42 comune prevediute cu docinti si solvescu conformu acestui numeru 105 fl. v. a. la totu annlu, — solvescu elesum'a acést'a numai pentru una conferintia si nu e sum'a acést'a pré mare?

2. Cátu se acórda diurna comisariiloru pentru astfelu de protterate pe dilele de confe-

scriptiuni patriotice in litere tricolóre; de a drépt'a emblem'a manastiresca cu inscriptiuni religiose; in stang'a pager'a austriaca cu bicolorulu Bucovinei. Aspectulu intregului erá patrunditoriu.

La 8^{1/2} dode clopotulu semnalulu la cina, la carea fura ospetati toti fora diferintia. La 9^{1/2} óre inceputa a suná clopotele si a bubni tunurile, căci priveghiarea cea mare 'si luase inceputulu. Ea fu condusa de prioru cu asistentia numerósa si durá pana la 2 óre dupa mie-diulu noptii. Biseric'a remase iluminata tóra nóptea.

A dóua di (15 aug.) desu de deminétia fu decoratu momentulu lui Stefanu cu ghirlande si cu cununi de flori si stejaru de catra damele presente, între cari cu deosebire dómn'a si domnisiórele *Pitey* (consiliariu de tribunalu din Cernáuti), dómn'a si domnisióra *Melintu* din Romanu si a. s. a. Liturg'a incepu la 10 óre si fu celebrata cu cea mai mare pompa. Predic'a o tienú parintele prioru alegendu-si o tema fórté nimerita (crescerea religioasa-morala in genere si in deosebi a tineretului), carea legandu de vietia si faptele lui Stefanu, o esecutá cu o dibacia si cu unu talentu oratoricu raru

rintia, si câtu pentru carausitu la locurile de conferintia?

3. Pe ce diurna caletorescu comisarii de conferintia primaver'a cu protopopii la esamenile scolastice pentru de a reportá supremci inspectiuni scolare despre sporiu si despre propunerea metodului introitivu?

4. Scie suprem'a inspectiune scolará cá unii comisari mergendu la esame cu protopopii au luat de diurna câte 4—5 si 6 fl. de la fio-care inventiatoriu?

5. Are de cugetu suprem'a inspectiune scolará a esoperá cá inventatorii se capete carausitul pe spesele comunei pana la locul de conferintia?

Unu episcopu gr. or.

PROTOCOLULU

despre siedinti'a adunarii generale a asociatiunei nationale pentru cultur'a poporului romanu, tienuta in Aradu la 25. maiu/6 Juniu 1870 si dilele urmatorie sub presiedinti'a ordinaria a Pré santiei Sale Domnului Episcopu alu Aradului, Procopiu Ivacicovicu.

Siedinti'a I.

tienuta in 6 Juniu 1870 st. n.

1. Afandu-se membrii adunarii generali adunati in sala comitatensá, la propunerea directorului prin: Domnulu Antoniu Mocioni, Ilustritarea sa presiedinte Episcopu invitatú fiindu prin o deputatiune, pre la 10 ore ante médiadi intra in sala adunantiei, intimpinatu de aclamatiunile bineventorie ale multime', si ocupandu presidiulu — deschide siedinti'a, prin cuventarea urmatóriei:

Domniloru! Candu diu increderea pretiuita a Domniloru vóstre cuprindu érase scaunulu presidiale in acésta onorabila adunare, nu potú se nu 'mi descoperu adenc'a parere de reu, pentru cá la adunarea generale a asociatiunei nóstre din anulu trecutú nu am potutu participá din caus'a, cáci chiar pe acelu timpú am trebuitú se întreprindu o cura de bai la Mehadia, pentru restaurarea sanitatii mele.

Cu câtu in sa mi-a fostu mai mare supérarea pentru intrevénirea acéstei impedecari cu atâtú am avutu mai multa si mai viua bucuria, candu am întielesu din raporturile jurnalorú si diu informatiuni autentice: cá Asociatiunea nóstra in anii din urma au facutu progresu bunu in tota privint'a, si cu deosebire întreprinderile din anulu trecutú au fostu încoronate de unu resultatú oclatante in partea materiale a asociatiunei.

Intielegu aci, dloru, cu deosebire sortitur'a in folosulu fondului asociatiunei nóstre, la care a contribuitú cu unu ze'u adevératu romanu publiculu, si mai alesu damele nóstre romane din diferitele parti ale Ungariei, — Banatului si ale Transilvaniei, — ceea ce e dovéda cá poporulu nostru are tota consciint'a, si seculu frumosu la noi, in cultura si însufletire stá la nivelulu ce corespunde destinatiunei sale.

Ca presiedinte acéstei adunarii generali nu m'asiu poté împacá cu consciint'a mea, déca nu asiu folosí acésta ocaziune spre a dá spresione multamirei mele cordiali, si recunoscintiei celei mai depline, pentru concursulu zelosulu alu publiculu nostru, si cu deosebire

alu damelorú nóstre romane la scopurile acéstei asociatiuni.

Me somtu ferice a vedé cá tóte, câte nu-mai se potú implini de la noi pentru inaintarea culturei natiunali, s'au facutu si se facu. Insa, cá natiunalisti dar' totu odata si crestini buni, trebuie inca se ne radimámu cu credintia, cu iubire si cu sperantia in ajutorulu de sus, care totdeuna a fostu si va fi candu e de a se decide sósote natiunilorú!?

Ca archiereu romanu, nu voi încetá nici odata a adauge la rogatiunile mele de tóte dilele votulu pentru prosperarea asociatiunei nóstre carea o menita a fi unu factoru potinte de cultura si prin urmare de fericie natiunale precum acésta, pe langa tóte greutatile obvonite s'a si justificatu in cele trecute.

Nu am indoiéla cá si dnele Vóstre, conscii detorintieloru natiunali, me veti insoti cu devotiunea ce o pretinde de la totu insulu caus'a culturei poporului; — ni remane numai, cá devotiunea nóstra se o manifestámú totdeuna in fapte viue; se ni reculegemú tóte poterile materiali si spirituali; se elocámú din acéstea prin educatiune unu capitalu viu, ale carui'a interese vor se redunde mai apoi însutite.

Déca acéste le vom avé totdeuna in vedere, si déca nu vom lasá se slabésca nici pe unu minutu virtutea nóstra natiunale si crestinesca: atunci potemu fi securi dloru, cá dorint'a nóstra, de a spori totu mai multu in cultura generale, se va realizá in curundu, si natiunea nóstra romana alaturea cu alte natiune culte ale Europei, si va eluptá si pe ácia reputatiunea ce-i compete dupa originea ei stralucita.

Salutandu-ve, dloru, cu acéste cuvinte sincere fratiesci si esprimóndu-mi bucuria pentru concursulu Dnieilorú Vóstre celu dati trebei comune prin numeros'a participare la acésta adunare, Ve rogu pre toti a dá uneru la suportarea sarcineloru nóstre comune si a remané constanti in nesúintiele, pentru cari ne-am intrunitu de la începutu.

Si cu acéstea adunarea ordinaria generale a Asociatiunei nóstre pentru anulu alu VIII alu Asociatiunei, adeca 1870/71 o dechiaru de deschisa.

Dlu directoru secundariu Ioane Popovicu Desseanu multiamcesce II. Sale parintelui Episcopu pentru iubirea de progresu si simtímintele esprese cu acésta ocaziune facia de acésta institutiune menita pentru cultur'a natiunei romane de la care depinde multu si esistintia nóstra natiunala.

Adunarea prin aclamatiuni viue adópta acéste espresioni.

2. Presidiulu, din causa ca alu II. notariu prot. gr. cath. Vincentiu Grozescu este absintu, propune a se alege in loculú seú altu notariu.

Adunarea alege de alu doilea notariu cu aclamatiune pe archivarulu comit. Josifu Codreanu, care din partea presidiului pentru siedinti'a adunarei de astadi se incredintéda cu ducerea protocolulu.

3. Prin notariulu asociatiunei Petru Petrovicu ca referintele directiunei se dá cetire Reportului generalu despre activitatea directiunei, încependu de la adunarea generala din anulu 1869 pana la incheierea agendelorú, adeca; inclusive cu 6 Juniu 1870. st. nou.

Luandu-se la cunescintia, se decide a se incredintá comisiunei, ce se va alege pentru revisiunea acéstu raportu.

4. Presidiulu propune alegerea a patru comisiuni, si a nume:

I. Comisiune pentru raportulu directiunale in genere si pentru preliminarulu de spesc.

II. Comisiune pentru censurarea socotilorú sortituréi.

III. Comisiune pentru censurarea socotilorú perceptorali; si

IV. Comisiune pentru motiuni, recoméndandu pentru fiesce care comisiune membrii respectivi.

Adunarea primesce cu aclamatiune acésta propunere, si se alege de membri pentru

I. Comisiune: D. D. Vincentiu Babesiu, Nicolau Philimonu, Visariunu Romanu, Ioane Moldovanu, Ioane Bercianu, Georgiu Craciunescu, Mihaiu Buneiu, si Ioane Popovicu Desseanu.

II. Comisiune: Alesiu Popovicu, Moisa Bucosianu, Mihaiu Serbanu, Emericu B. Stanescu si Demetriu Bonciu.

III. Comisiune: Davidu Nicor'a, Vincentiu Schelegianu, Petru Suciu, Paulu Coronu, Emanuilu Misiciu si Petru Petrovicu.

IV. Comisiune: Mironu Romanu, Ioane Ratiu, Stefanu Siobanu si Ioane Luca.

5. Notariulu asociatiunei Petru Petrovicu cetesce raportulu speciale despre resultatulu sortituréi filantropice si a petrecerei de dantiu arangiate cu ocaziunea adunarei generali din anulu espiratu; si dupa o desbatere cu privire la unele puncte,

Se decide a se predá spre examinare comisiunei alese pentru censurarea socotilorú sortituréi.

6. Se cetesce doué motiuni ale dlui Mironu Romanu si o motiune a dlui Emericu B. Stanescu si a nume:

a) in privint'a desceptarei gustului spre ocupatiuni literarie, cu propunerea; a se însărciná directiunea asociatiunei se arangie in localitatile sale declamatiuni si disertatiuni literarie beletristice, cari cu concursulu iubitorilorú de arte si sciintie, si cu deosebire a tenorimei studiése se se tiona in període lunare seú dupa împrejurari si mai adeseori sub conducerea directiunei.

b) in privint'a unui organu propriu, pentru informarea publiculu despre tóte actiunile asociatiunei cu propunerea: „A se însărciná directiunea se caute modu si medilóce pentru a edá sub auspiciile asociatiunei unu organu propriu, restrinsu de ocamdata la materialulu ce cade in reortulu literaturéi si alu artelorú frumoése si la afacerile asociatiunei, care organu dupa împrejurari se ésa inca in decurgerea anului sub redactiunea notariului asociatiunei, pre câtu se póte cu crutiarea poterilorú materiali ale asociatiunei.“

c) motiunea dlui Emericu B. Stanescu, ca protocoléle adunarei generali se se tiparése din anu in anu in forma de almanacu, care se aiba si partea calendarului si se se imparta membrilorú asociatiunei gratuitu, éra altor'a pe langa unu pretiu potrivit.

Tóte trei motiunile se predau comisiune de motiuni.

7. Se propunu de membrii noui ai asociatiunei.

a) prin Dlu Vincentiu Babesiu DD. Trifu Sietetianu parochu si Mihaiu Buneiu juristu pre anii 1870/71 si 1872, câte cu 2 fl. la anulu.

b) prin dlu Petru Petrovicu, DD. Andreiu Papu, protosingelu cu 10 fl. la anu; avocatulu Gregoriu Venteru, cu 3 fl. la anu.

Toodoru Triponu parochu, Simon Lazaru maestru, Andrei Capitanu adj. notariale, Nicolae Triponu economu, Georgiu Mateiu architectu, Iacobi Hollosi proprietariu, Arcadie Mihailovicu ad. pretoriale, Samuila Sandoru arendatoru, Paulu Goronu notariu, Georgiu Nicolitu tutoru orf., Iuliu Bardosi insp. v. scól. si Blagoe Popu jude opidanu câte cu 2 fl. an. toti pe anii 1870, 1871 si 1872.

c) prin dlu Emericu B. Stanescu: DD. Georgiu Hornoiu cu 3 fl. Nicolau Ursuiu cu 2 fl. 20 cr. Milentiu Panea, jude pretoriale cu 3 fl. si Teodoru Comanu, docinte cu 2 fl. 20 cr. la anu, pre anii 1870, 1871 si 1872

d) prin dlu Georgiu Petrovicu: DD. Teodoru Mateasiu perceptore com.

Ilie Munerantiu, Mitru Jugu, Marcu Cruceanu, Teodoru Dragosiu, Teodoru Aradanu, Pont Georgiu, Georgiu Margineanu, Georgiu Cimpoiesiu, Demetriu Emundi, Demetriu Tamadanu, alui Jonu, Georgiu Vertéciu, Mitru Siclovanu, si Mihaiu Sfratu, toti economi cu câte 2 fl. la anu pe tempulu de la 1 Maiu 1870 pana la 1 Maiu 1872.

e) dlu profesoru Josifu Goldisiu si-ínsinua dechiariatiunea de a fi si mai departe membrulu Asociatiunei cu ofertu de 2 fl. la anu.

f) prin Dlu Georgiu Morariu. DD: Ioanu Besanu teologu, Joane Jancu maturisantu, si Georgiu Feieru, cand. adv. câte cu 2 fl. anualu pe anii 1870, 1871 si 1872.

g) prin Dlu Petru Petrovicu, DD. Georgiu Berariu jurasore, pe vietia cu unu ofertu anualu de 50 fl. si Georgiu Birisiu v. not. cetat. cu 3 fl. la anu pe anii 1870, 1871 si 1872.

h) prin Dlu Joano Ratiu, Dlu Demetriu Dobreiu din Aradu cu ofertu anualu de 3 fl. pe anii 1870, 1871 si 1872.

i) prin Dlu Morariu: D. D. Ioane Lucutia, Joanu Istinu, Corneliu Porumbu, Stefanu Martinovicu si Vincentiu Mangra, theologi câte cu 2 fl. si Elia Borganu câte cu 3 fl. la anu, pe anii 1870, 1871, 1872.

Nóu'a dechiarat une a membrilorú de pa-n'acuma se ic la cunescintia, iéra cei propusi ca membrii noui fora exceptiune se alege de membrii ordinari ai asociatiunei dupa modalitatea prescrielorú in statutu.

Cu acésta agendele pentru diu'a de astadi fiindu superate, II. Sa parintele Episcopu si Presiedinte dechiara siedinti'a de astadi incheiata, si pentru pertractarea agendelorú urmatórie, se defige tienera siedintiei venitórie pe 7 Juniu a. c. st. n. la 10 ore ante amédi.

Protocolulu acéstei siedintie in diu'a urmatórie a adunarii generali s'a cetitu si autentiatu.

Aradu, 7 Juniu nouu 1870.
Procopiu Ivacicovicu m. p.
Episcopulu Aradului si Presiedintele adunarii generali a Asociatiunei.
Josifu Codreanu, not. adun. gen.

Dupa predica urmá o scena pietósa cu totulu patrundietória. In semnu de multamire si amintire depuse conventulu in corpore unu candelabru cu 12 lampióne tricolore pe mommentulu marelui erou. Erá unu momentu din cele mai doioése vediondu pre venerabili parinti incungurandu mommentulu cu lacrimi in ochi si murmurandu rogatiuni pentru sufletulu aceluia, caruia i detorescu tóte si totulu. Finindu liturgi'a urmá santirea, apoi si oculirea de trei ori a bisericiei. Apoi se dede unu prandiu generalu in refectoriulu monastirei; la acésta mésa precum si la tóte cele urmatórie fú participarea nerestrinsa dupa datin'a vechia. Se tienura cuventari si toaste numerosé si fórté potrivit.

Catra séra se presentá inaintea priorului întregu conventulu, aducendu-i omagie salu pentru arangierea si bun'a deregere a festivitatiei. Ca unu adevératu parinte li respunse priorulu imbarbatandu-i in pusetiunea lorú cea grea, si amintindu-li de seriósa si insemnat'a lorú chiamare in loculú unde jactu osamintele celui mai mare erou alu natiunei si celui mai mare binefacatoriu alu bisericiei. Apoi începura rogatiunile de séra pentru Stefanu celu mare.

La 9 ore urmá cin'a, la carea se tienura

mai multe toaste si cuventari cu teme din vietia lui Stefanu. Intre multi altii escelá la asta ocaziune domnisior'a Sofia Pítey prin dechiaramarea poesiei „Straina“ (domnisior'a este din mama germana, dar' cu simtímintele cele mai nobile romane), carea o esecutá cu tactulu celu mai finu si cu însufletirea cea mai gingasia; aplausulu celu mai entusiasticu lu secerá jun'a dechiaramatória prin dechiaramarea, la carea fú provocata prin unu toastu din partea unui teneru adusu in onórea si inalt'a chiamare a damelorú romane, facendu alusiune la scen'a de la portile Neamtului între domn'a Maria si Stefanu celu mare.

Celu mai insemnatu momentu alu serbarei fú in 16 augustu la liturgi'a si parastasulu pentru Stefanu. Parastasulu se facu dupa liturgia in foisorulu bisericiei, unde se afla mommentulu. Erá asediatu langa mommentulu unu pomu gigantic (colivia, colaci, ramuri de stafido, vinu etc.) si pe langa dinsulu in semiceru unu s ru de 24 preuti in ornate de doliu. Preutii si publiculu aveau in mani câte o lumina. Cantarile falnice si duióse ale cerimoniei te patrundeau pana la sufletu, dar inca si mai tare vediondu cum si depunea la mommentu poporulu

sacrificiele sale pietóse si modeste: lumenari, flori si tamác aprinsa. La rogatiunea de deslegare, carea o ascultau toti in genunchi, ti storcea lacrimi glasulu unisonu alu poporului: „Dumnedieu se-lu odihnéscá la drept'a sa, cá dreptu si bunu domnu a fostu,“ atâtú de via traesce in poporu amutirea marelui Stefanu! Seriositatea mommentulu se inaltá anca prin sunetulu jalnicu alu elopoteloru — „Dormi in pace umbra marétia.“

Dupa parastasu urmá prandiuulu imbinatu cu panachida (praznicu) dupa datin'a strabuna; fie-care participatoriu capeta spre amintire câte unu colacu si o lumina. De a supr'a mesei stralucia portretulu lui Stefanu, decoratu de dame cu ghirlande si cunune de flori. La acestu prandiu decursera tóte in cea mai mare serio-sitate.

Dupa prandiu începú petrecerea vesela si cordiala atâtú in localitatile priorului câtú si prin chilile calugarilorú, „geniulu democraticu alu lui Stefanu pareá cá a cuprinsu tóte inimile, cáci disparuse ori si ce diferint'a de stare si conduitu: toti se miscau ca fiii unui parinte, in amóre, fratiétate si însufletire. Spre acésta precum si spre tóte cele petrecute inainte con-

tribuí fórté multu amabilitatea, ospitalitatea si tactulu celu rarú de conducere alu parintelui prioru. Abia luni in 17 aug. începura a se strecurá óspetli pe a casa, si poteai observá pe facia fio-caruia câtú de greu i venia óra de departire.

Se despartira toti cu inima grea, dar' cu sufletulu plinu de multamire si însufletire, s cu sperantia via, cumca in anulu viitoriu va ajutá ceriulu, ca se póta cantá in acelasiu locu sacru cu laudatulu poetu alu natiunei V. Ales-sandri:

Pe timpulu vejeliilorú,
Cuprinsu de unu sacru doru,
Visai Unirea Daciei
Cu-o turma si-una pastoru . . .
O! mare umbra-eroica
Privesce-ti visulu teu:
Uniti suntemu in cugete
Uniti in Dumnedieu

* G. B.

Varietati.

= *Inspectiunei supreme de invetiamentu* din dieces'a Caransebesului prin ac'est'a i facu cunoscutu ca metodulu intuitivu in comun'a *Sarazani* a facutu in anulu curinte unu mare fiasco. Ce-lu ce staruesce de multi ani ca prin acestu metodu se dee sboru invetiamentului poporalu, binevoiesca a grigi si de persone capace si diligente, si nu lase ca nisee trantori se faca scadere invetiamentului. Inspeciunea a fostu reprezentata la esame prin protopopulu tractualu si unu comisariu; asiu voi se seiu ca aceste persone oficiale ce raportu vor fi facutu inspectiunei supreme despre sporiulu intuitiunei in comun'a nostra. *Unu Sarazanu.*

= (*De sila bucurosu*) Manevrele de tomana ale honvediloru se incepu amesuratu unei ordinatiuni a ministeriului pentru aperarea tierii de datalu 24 aug. in 12 sept. c. n. si au se tienu 12 dile. Statului civilu prin ac'esta ordinatiune se fece concessiune insemnata, a nume, cei ce se vor infatisia in vestiminte bune civile, potu la manevre se le rupa pe acestea, si nu sunt siliti a imbraca uniform'a de honvedi, carea lipsece pentru vro 40,000 de feciori. Va se dica mare concessiune de-nevoia! --

= *„Preotu, si nu „popa“!* Parintele I. Radnentiu din Bucovetiu ni tramise una epistola in carea ni descopere amaratiunea si indignatiunea sa pentru numirea de „popa“ ce o folosece „Albina“ c'ate odata in locu de „preotu“ parinta“ seu „pastoriu sufletescu.“ Autorulu articliloru in cestiunea reducerii parohieloru a numitu i face imputarea ca intrebuinti'ea cuvintulu „popa“ numai din disconsideratiune catra starea preotiesca, carea de multu staruesce a elimina acestu cuvintu din vocabulariulu poporului, invetiandu-lu a se deda cu titulatiunea „dle parinte“! Pentru ac'esta disconsideratiune a preotiloru, dlu R. amenintia pe autoru cu respata din partea „popiloru“. Ce se dicemu noi la ac'est'a? Se credemu ca *„mintea sanetosa“* ar pot' indamna pe cineva la presupunerea ca barbatulu ac'ela carele lupta cu at'ata energia si zelu pentru ameliorarea sortii preotiloru, ar face ac'est'a din caus'a ca desconsidera preotii, si ca totu acelu barbatu numindu pe parintii sufletescu „popi“, are intentiune a-i desconsidera? Ierte-ne si dlu Radnentiu si cei ce ar fi d'o parere cu elu, deca nu li spunemu alt'a de catu ca noi n'o credemu. D'alta parte ierasi cautu se marturisimu ca ne prinde mirare de susceptibilitatea dlui R. pentru titulatiune, si nu scimu de mai sunt multi ca dsa cari se-si veda onorea si demnitatea starii salvata prin aceea ca e titulatu cu „dle parinte“ si nu „popa“ cari la poporulu nostru sunt altcum numiri sinonime. De-a ar sta treb'a asi si preotii nostri n'ar cautu onorea starii loru in chiamarea sublima prin fapte si portare a nesui spre lumina si indietarea turmei, si ar crede ca titulu, fora fapte, are se onoreze una stare, — atunci sanetate progresu!

Telegrame.

Madrid. 8 sept. Ser'a. Chiar acuma se inemplara mari ovatiuni, in onorea republicei franceze. 20.000 de cetatieni ambla pe strade din capetu in capetu, purtandu 40 de flamure, pre care stau cuvintele: „Salute republicei franceze, libertatii, frateritatii si egalitatii, salute ordinei si unitatii. Poporulu canta marsellais'a, si trage naintea resiedintiei regesci, sprimendu-si simpatiile cele mai viue catra Franci'a. Castelar dice: Consciintia omeresca trasare, candu vede stapanirea imperiale pedepsita, era repudlic'a invingatoria; Franci'a ucisa prin monarchia, cu ocaziunea noiei treziri se va redica; Spani'a scapata de regi si guvernata prin dreptulu votulu universalu nu peste multu se va uni cu misicamentulu mare politicu, ca se forme in Europ'a confederatiunea stateloru unite. Castelar dice: „Se trai'esca republic'a franceza!“ Acestea le aplauda poporulu cu entusiasm. Figueras dice: astadi ajutama republicei franceze cu simpatia nostra, asceptandu acelu momentu, ca se-i putemu ajuta si cu bratiele nostra. Ac'esta vorbire se primi cu entusiasm. Ordinea nu se turbura.

Paris. 8 sept. Marsialulu Mac Mahon nu a muritu.

Florentia, 9 sept. Poterea armatei italiene se urca la 340.000 feciori. —

Genua. 9 sept. Garibaldi si-a oferatu servitiu seu republicei franceze.

RESPUNSURI.

Rev. d. A. in Caransebesiu. Sunteti rogatu a areta membriloru comitetului conditiunile de insertiune ce se vedu in fruntea foii, de unde se vor convinge ca ceea ce li-a spusu d. R. e numai gluma.

Concursu.

La scola gr. orientala din *Sepreusiu*, comit. Aradului protopresbit. Chisineului, pentru clas'a a 2 ac'u infintiata, se pottesce unu invetiatoriu, care au absolvitu celu putienu 4 clase gimnasiale.

Emolumintele vor fi: 200 fl. v. a. 12 cubule de grau, 8 de cucuruza, 12 stangeni de lemne de focu, jumetate pentru scola, — si cortelu liberu.

Recursele instruite in sensulu Statutului organicu, si adresate catra comitetulu parochiale din *Sepreusiu*, pana in 20 septembrie a. c. se se substerna subscrisului in *Chitihazu*, (Kétegyháza.)

Chitihazu, in 23 augustu 1870.

1—3 Petru Chirilescu, protopresbit. Chisineului.

Concursu.

Pentru statiunea invetiatoresca vacanta din comun'a P. m. Valani si P. m. Campani — protopopiatulu *Popmezeului* — care e indietrata cu emolumintele: cuartiru liberu, culina, gradina de legume, in bani 84 fl. v. a. 10 cubule bucate, dintre cari 5 grau, 5 cucuradiu 6 orgii de lemne 2 vici fasola.

Doritorii de a ocupa ac'esta stat'una vacanta, sunt avisati, recursurile loru de la prim'a publicare in restimpu de 30 dile, inzestrate cu atestatele de botezu, despre absolvarea sciintieloru preparandiale, si despre portarea morala de pan'a acuma — a-le asterne acestui comitetu parochialu.

P. m. Valani 2 septembrie 21 augustu 1870.

1—3 Comitetulu parochialu, din P. m. Valani si P. m. Campani.

Concursu.

Se escrie pentru statiunile invetiatorescu devenite vacante in *Protoprest. Pestesiuului*.

1. *Feketé* emolumintele sunt: 168 n. v. a. si de la totu prunculu. 20 cr.
2. *Bulzu* 160 fl.
3. *Batka* 160 fl.
4. *Sunkujus* 160 fl.
5. *Remetz* 120 fl. 9 kibe de bucate.
6. *Soró* 100 fl. 6 kib. bucate.
7. *Lugasu de susu* 105 fl.
8. *Tinód* 75 fl. 9 kib. bucate.
9. *Birtini* 100 fl.
10. *Kalacza* 120 fl.
11. *Vale Négra* 120 fl.
12. *Borse* 50 fl. 8 kib. bucate.
13. *Tilekus* 40 fl. 6 kib. b.
14. *Ortiteagu* 40 fl. 8 k. buc. si 10 jugere de pamentu.

Concurentii se-si adreseze recoursele loru subscrisului protopopu pana in 20 sept. a. c. candu apoi dupa espirarea acestui terminu sub decurgerea de 14 dile se vor tiené alegorile despre ce recurrentii se vor insciintia prin epistole.

Oradea-marc. 20 aug. 1870.

Pentru comitete:

Fassie, prot. Pestesiuului si insp. p. de scole.

1—3

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoresca vacantu de la scolele romane gr. or. din *Halmagiu*, (cottulu *Zarandului*), se deschide Concursu pana la 25 sept. st. v. a. c. cu care este impreunatu:

1. Salariu anualu de 200 fl. v. a. solvindu in cuartale anuale decursive.
2. Cinci stangeni (lungu) lemne, cuartiru liberu si gradina.

Recurrentele vor avé a se justifica:

- a) Ca au califiatiune receruta;
- b) Ca sunt romane de confesiunea gr. or. ér' preferintia vor avé acelea care pe langa limb'a romana posedu si limb'a magiara si germana.

c) Ca sunt deprinse bine in lucrulu fo-meescu de mana.

Deci recurrentele vor avé a se adresá subscrisului comitetu parochialu pana la terminulu mai sus memoratu.

Din siedint'a comitetulu parochialu gr. or. din *Halmagiu* tienuta in 23 augustu st. v. 1870.

Cu invoirea mea:

Ioanu Groza, mp.

protopopu.

Gratianu Popp mp. not. subst. alu comit.

Concursu.

pentru ocuparea postulu invetiatorescu de la scol'a confesionala din comun'a *Prisac'a*, protteratulu *Caransebesului*, cu care postu este impreunatu unu salariu anuale de 300 fl. v. a. pre langa cuartiru, gradina de legume si patru stangeni de lemne pentru incaldirea scolei.

Doritorii de a ocupa acestu postu, se-si presinte recoursele inzestrate cu documinte originale despre califiatiunea receruta prin statutulu organicu pana la 20 septembrie *vechiu a. c.* catra subscrisului comitetu.

Prisac'a, 24 augustu 1870.

(1—3) Comitetulu parochialu, in contielegerea cu d. protopresbiteru.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu vacantu de a IV. clasa normala de la scolele romane gr. or. din opidulu *Halmagiu* (cottulu *Zarandului*) prin ac'est'a se deschide concursu pana la 25 septembrie a. c. st. v. cu care sunt impreunatu:

1. Salariu anualu de 450 fl. v. a. solvindu pe fiesce-care luna anticipative din fondulu gimnasiului romanu gr. or. din *Bradu*;
2. 5 stangeni de lemne (lungu.)

Deci recurrentii vor avé a-si substerne recoursele la presidiulu comitetulu parochiale din opidulu *Halmagiu* multu pana la supra memoratulu terminu, instruate.

a) Cu atestatu de botezu b) cu atestatu de moralitate, si eventualmintu si despre serviitiulu de pan' acuma, c) cu testimoniu gimnasialu si preparandialu.

Se obsérva inace cumca de la respectivulu recurrentu se recere se aiba cunoscintia deplina si despre limb'a magiara si germana, si cumca atare se fie absolvatu celu putienu 6 clase gimnasiale.

Din siedint'a comitetulu parochialu rom. gr. or. din opidulu *Halmagiu*, tienuta in 23 augustu 1870.

Cu invoirea mea:

Ioanu Groza, mp. *Gratianu Popp* mp. protopopu. not. subst. alu comit.

1—3

Anunciu.

Georgie NEDELKO, avocatulu in *Temisióra* face cunoscutu On. publicu cumca din 1 septembrie a. c. a deschisu *cancellaria advocatuala* in edificulu *Cassei de pastrare* (Sparcassa-Gebäude) in cetate.

Temisióra, 3 sept. 1870. 2—3

Se cauta unu individu

cu morala buna si deprinsu in afacerile unui natariu comunale, pentru a fi aplicatu langa subscrisului in calitate de adjunctu. Conditiunile cele lalte prin epistole.

Totvaradia, (cottulu *Aradu*) 3 septembrie 1870.

(2—5) *Georgiu Dann*, notariu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scol'a confesionala din comun'a *Percosova*, cottulu *Temisiului* protteratulu *Versietiuului*.

Emolumintele sunt:

- in bani gata 73 fl. v. a.
- in „ grau 20 meti,
- in „ papusoiu 16 meti
- in „ slaina 80 lb.
- in „ sare 30 lb.
- in „ lumini 12 lb.
- in „ lemne 4 orgii

in „ Paie 6 orgii

pentru incalditura 5 fl. v. a.

Cuartaeru liberu si gradina 2 jugere livada si 1/4 jugere gradina din afara.

Doritorii de a ocupa postulu ac'est'a invetiatorescu sunt avisati a-si trimite recoursele, cu tote documintele prescrie oficiulu protopopescu din *Mercina*, posta ultima *Varadia* pana in 14/9 1870.

Cu intielegerea comitetulu parochialu.

Ioanu Popoviciu mp.

(2—3)

protopresbiteru.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantulu postu de docinte gr. or. din comun'a *Padina-matei* in districtulu *Moldova noua*, cu care sunt impreunate urmatoriele emoluminte:

a) din cass'a societatei

Salariu anualu in bani gata 162 fl.

Remuneratiune pentru tinerrea de scola cu tinerrea dumineca, anualu 16 fl. 80 cr.

Pausiale diverse 6 fl. 30 cr.

Cuartaeru liberu cu gradina de 1/2 jugeru.

b) din cass'a comunala:

6 stangeni lemne in natura;

12 meti grau in natura;

Competentii la acestu postu, au se diréga recoursele loru instruite cu testimoniu preparandialu la subscrisa administratiune pana in 16 octobru a. c. de la datulu diosu pusu.

Moldova noua, in 2 sept. 1870.

Administratiunea de mine si domene a priv. imp. 2—6 reg. societati de cai ferate.

Concursu.

Pentru parochi'a vacanta din *Cermeiu*, cottulu *Aradului*, protteratulu *Chisineului*. Emoluminte: una sesiune de pamentu estravilanu; de la 150 de case cate o vica de cucuruza; cortelu liberu cu gradina de legumi si stolele indatinat.

Recursele instruite in sensulu Statutului organicu se se tramita comitetulu parochiale din *Cermeiu*, pana in 15 Septembrie st. v. a. c. adresate subscrisului in *Chitihazu* (Kétegyháza.)

Chitihazu 11, augustu 1870.

Petru Chirilescu, mp.

3—3

protopresbit. Chisineului.

Concursu.

Nr. 440/870. Devenindu postulu de directoru si invetiatoriu la scol'a normala capitala de aici vacante, se deschide prin ac'est'a concursu.

Emolumentele sunt pentru postulu de invetiatoriu 350 fl. v. a. pentru postulu de directoru 450 fl. v. a. si relutu de lemne si cuartiru.

Doritorii de a ocupa disele posturi invetiatorescu vor avé — instruindu petitiunile loru cu documintele prescrie — a-si trimite acelea subsemnatei *Eforie scolarie* pana in 25 Augustu 1870 st. vechiu.

Oficiulu Comunale ca

3—3

Eforia scolaria in *Rasinariu*.

Concursu.

Ne aretandu-se nici unu competinte in anulu trecutulu concursulu publicatu pentru ocuparea postulu de invetiatoriu in comunitatea nostra *Vizma*, protop. *Lipovii* — se escrie de nouu Concursu pana in 14 Septembrie a. c.

Emolumintele sunt 121 fl. 38 cr. v. a.; 24 meti grau. 24 meti cucuruza. 4 jugere pamentu de aratura; 1 jugeru de gradina, 12 orgii de lemne.

Doritorii de a ocupa ac'esta stat'una invetiatoresca sunt avisati, a-si trimite recoursele instruite dupa cum prescrie statutulu org. catra comitetulu parochialu.

Vizma in 13 Augustu 1870.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea

Ioanu Tieranu, m. p.

(3—3)

Protop. Lipovei.

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa insciintarea telegrafica din 10. sept.)

Imprum. de statu convertatu cu 50% 56.30 Imprum. nationalu 66.— Actiunile de creditu 254.75; — sortiurile din 1860: 90.50 sortiurile din 1864: 111.75; Obligatiunile desarsarinarii de pamentu, cele ung. 76.50; banatice 75.—; transilv. 73.50 bucov. 71.— argintulu 123.75; galbenii 5.92 napoleonii 9.95.